

2026-06-11
Ju2026/01465**Justitiedepartementet**Domstolsverket
551 81 Jönköping

Uppdrag till Domstolsverket att genomföra förberedelser inför myndighetens byte av ledningsform samt för inrättandet av en domaransvarsnämnd

Regeringens beslut

Regeringen ger Domstolsverket i uppdrag att genomföra de återstående förberedelser som krävs inför att myndigheten den 1 april 2027 byter ledningsform och övergår från att vara en enrådgighetsmyndighet till en styrelsemyndighet under namnet Domstolsstyrelsen, samt att genomföra nödvändiga förberedelser för inrättandet av Domaransvarsnämnden, som ska inleda sin verksamhet samma datum.

Utgångspunkten för uppdraget är de av regeringen lämnade förslagen om byte av ledningsform för den centrala domstolsadministrationen samt för inrättande av en domaransvarsnämnd som lämnats i propositionen Stärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (prop. 2024/25:165), samt i propositionen Stärkt skydd för domstolarnas och domarnas oberoende (prop. 2025/26:286).

Domstolsverket ska under genomförandet av uppdraget föra en dialog med domstolarna, och ska löpande informera Regeringskansliet (Justitiedepartementet) om hur arbetet fortlöper. Uppdraget ska delredovisas den 1 februari 2027 i den del som rör processen kring nominering av ledamöter i Domaransvarsnämnden. Uppdraget ska slutredovisas till regeringen den 31 mars 2027.

Uppdraget ges med förbehåll för riksdagens beslut i nödvändiga delar.

Närmare om uppdraget

I fråga om Domstolsstyrelsen ingår i uppdraget att:

- Genomföra de förberedelser som krävs för att ledamöter och ersättare i styrelsen vid Domstolsstyrelsen ska kunna vara förordnade av regeringen från den 14 januari 2027.
- Genomföra förberedelser för att en vikarierande direktör ska kunna tillträda vid Domstolsstyrelsen den 1 april 2027, samt i den utsträckning det är möjligt skapa förutsättningar för att en rekryteringsprocess för en ordinarie direktör kan påbörjas, så snart som en styrelse är förordnad av regeringen.
- Tillsammans med domstolarna förbereda utarbetande av verksamhetsmål för de allmänna domstolarna och de allmänna förvaltningsdomstolarna.
- Vidta eventuella ytterligare åtgärder som bedöms vara nödvändiga för att Domstolsstyrelsen ska kunna inleda sin verksamhet den 1 april 2027.

Utgångspunkten för genomförandet av denna del av uppdraget ska vara att myndighetens befintliga uppgifter ska vara oförändrade och att uppgifterna ska utföras med bibehållen effektivitet och kvalitet.

Organisationsförändringen ska genomföras på ett kostnadseffektivt sätt.

Uppdraget ska genomföras inom ramen för Sveriges Domstolars befintliga ekonomiska anslag.

I fråga om Domaransvarsnämnden ingår i uppdraget att:

- Förbereda en process för att möjliggöra att den blivande Domstolsstyrelsen kan nominera ledamöter och ersättare till Domaransvarsnämnden.
- Säkerställa att nödvändiga funktioner för uppgiften att vara värmyndighet åt Domaransvarsnämnden förbereds.
- Vidta eventuella ytterligare åtgärder som bedöms vara nödvändiga för att Domaransvarsnämnden ska kunna inleda sin verksamhet den 1 april 2027.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 24 april 2025 propositionen Stärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (prop. 2024/25:165).

Propositionen omhändertar förslagen till ändringar i regeringsformen och riksdagsordningen i betänkandet Förstärkt skydd för demokratin och domstolarnas oberoende (SOU 2023:12) som i mars 2023 lämnades av 2020 års grundlagskommitté.

I propositionen föreslås ändringar i regeringsformen som syftar till att minska risken för politisk styrning av den centrala domstolsadministrationen. Bland annat föreslås bestämmelser i regeringsformen som anger att det för administrationen av de allmänna domstolarna och de allmänna förvaltningsdomstolarna ska finnas en särskild förvaltningsmyndighet som leds av en styrelse. En majoritet av ledamöterna i styrelsen föreslås vara eller ha varit ordinarie domare. Förvaltningsmyndighetens chef föreslås anställas av styrelsen. Förslagen föreslås träda i kraft den 1 april 2027.

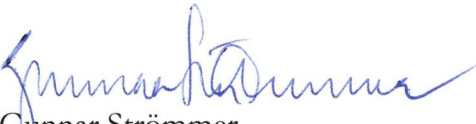
Regeringen beslutade den 11 juni 2026 propositionen Stärkt skydd för domstolarnas och domarnas oberoende (prop. 2025/26:286). Där föreslås bland annat att Domstolsverket ska byta namn till Domstolsstyrelsen och att det införs en lagreglering om myndighetens styrelse och direktör. Vidare föreslås att det inrättas en ny nämndmyndighet, Domaransvarsnämnden, som bland annat ska pröva frågor om skiljande från anställning när det gäller andra ordinarie domare än justitieråd. Ledamöter och ersättare i Domaransvarsnämnden ska enligt förslaget i propositionen förordnas av regeringen för en tid om fyra år och innan regeringen förordnar en ledamot eller ersättare ska förslag på kandidater inhämtas från Domstolsstyrelsen.

Mot bakgrund av den analys som gjorts i betänkandet Stärkt skydd för domstolarnas och domarnas oberoende (SOU 2025:56) om hur Domaransvarsnämnden bör organiseras, bedömer regeringen att Domstolsstyrelsen bör vara värdmyndighet för Domaransvarsnämnden.

Regeringen gav den 19 juni 2025 Domstolsverket i uppdrag att vidta nödvändiga förberedelser för det planerade bytet av ledningsform för myndigheten. Uppdraget redovisades den 31 mars 2026 (Ju2026/00806).

För att Domstolsverket ska kunna slutföra arbetet med förberedelserna och för inrättandet av Domaransvarsnämnden krävs ett kompletterande uppdrag.

På regeringens vägnar

Gunnar Strömmer

Carolina Hofgren-Kissel

Kopia till

Justitiedepartementet/L6, NM
Finansdepartementet/BA, ESA, SFÖ